

A kisvállalati adó átalakítása 2017-től

2017-től 16-ról 14 százalékra csökken a kisvállalati adó kulcsa, és jelentősen egyszerűsödik az adó szabályozása is. Az adó szakít a vállalkozás pénzeszköz-változásainak adóztatásával, így annak alapja – a személyi jellegű kifizetések és néhány korrekciós tétel mellett – a jövähagyott osztalék lesz, amely a nettó tőkebevonással is csökkenthető. A változtatással együtt jelentősen egyszerűsödik az átállás, csökken az adóalap-módosító tételek száma, és néhány további részletszabály is kedvezőbbé válik.

A kisvállalati adó az adó alapját képző eredmény meghatározása során a pénzforgalmi társasági adózás koncepciójára épül. Ennek lényege, hogy a vállalkozásba visszaforgatott nyereség azonnal levonható az adóalapból, így ez az adózási mód különösen kedvező a gyorsan növekvő vállalkozások számára. Emellett a pénzforgalmi megközelítés számos egyszerűsítési lehetőséget is biztosít, mivel az adóalapot csak a realizált nyereség befolyásolja, így annak során nem kell foglalkozni a meglévő eszközök értékének meghatározásával.

A kisvállalati adó további fontos jellemzője, hogy a munkáltatói bérterheket és nyereségadókat egy egységes közteherrel váltja fel, és ezekre egy egységes kulcsot határoz meg. Bár az adókötelezettség alakulását számos tényező befolyásolhatja, azonban fő szabályként nagy valószínűséggel megéri a kiva választása azon vállalkozásoknak, ahol a bértömeg meghaladja a vállalkozás eredményét, vagy a tulajdonosok az eredmény jelentős részét visszaforgatják. Az egyesített adóalap egyúttal azt is lehetővé teszi, hogy a beruházásokhoz kapcsolódó adóalap-csökkentő tételek ne csupán az eredményből, hanem a bértömegeből is levonhatóak legyenek.

Az NGM szimulációja szerint a legalább egy foglalkoztatottal rendelkező, a kiva választására jogosult vállalkozások több mint 80%-a jól járna az adónem választásával. Az adónemet a fenti előnyei ellenére az azzal potenciálisan jól járó vállalkozásoknak csak egy kis része, csupán mintegy 7 ezer vállalkozás választotta. A piaci, könyvelői visszajelzésekből kirajzolódó kép szerint a kisvállalati adó elterjedésének korlátját elsősorban az áttéréssel, illetve a várható adókötelezettség tervezhetőségével kapcsolatos nehézségek jelentették. Emellett az áttérők számára egyes részletszabályok kiforratlansága problémát jelentett.

A fenti tapasztalatokat figyelembe véve a kisvállalati adó 2017-től jelentősen átalakul, aminek célja célja a fenti, az áttérést akadályozó problémák kezelése. Az átalakítás legfontosabb elemei a következők:

- Az adó kulcsa – a szociális hozzájárulási adó és a társasági adó csökkentésével párhuzamosan – 16-ról 14 százalékra (2018-tól pedig 13 százalékra) csökken.
- Drasztikusan megváltozik, ezáltal koncepcionálisan egyszerűbbé válik az adóalap meghatározása. Az új megközelítés alapján a vállalkozás pénzeszközeinek változása már nem befolyásolja az adó alapját. Az adókötelezettség meghatározása a továbbiakban a vállalkozásból ki- és bevont vagyon egyenlegére épül. **Az adózás alapja** így – a személyi jellegű kifizetések és néhány korrekciós tétel mellett – **a jövähagyott osztalék lesz, amely a nettó tőkebevonással is csökkenthető.** (Ezáltal a kiva egy úgynevezett „tulajdonos-alapú” (shareholder base) pénzforgalmi adóvá válik, amely a vállalat és a tulajdonosa közti pénzmozgásokra épül.)

- A koncepcionális átalakítás eredményeként szükségtelenné válik számos adóalap-módosító tétel (így különösen a különböző hitelezéshez kapcsolódó tételek és a tárgyidőszakban megfizetett kiva összege) is.

Példa: A pénzeszközök változása és a tárgyidőszakban megfizetett kisvállalati adó összege 2017-től nem képezi a kiva alapját.

ezer forint

	2016. december 31-ig	2017. január 1-től
1 személyi jellegű kifizetések	10 000	10 000
2 pénzeszközök változása	1 200	nem adóalap
3 kapott osztalék	800	800
4 jóváhagyott, kifizetett osztalék	1 000	1 000
5 tárgyidőszakban megfizetett kiva	1 500	nem adóalap
6 egyéb, a kiva alapját befolyásoló tételek	-	-
7 a kiva alapja (1+2-3+4+5+6)	12 900	10 200

- A házipénztárral való visszaélések elkerülése érdekében ha a pénztár értéke egy meghatározott mértéket (a pénztár átlépéskori értéke, 1 millió forint vagy a bevétel 5%-a közül a legnagyobb értéket) meghalad, annak további növekményével növelni kell az adóalapot. Ugyanakkor ha a pénztár értéke a későbbiekben ismét csökken, azzal az adóalap is csökkenthető.
- Rugalmasabbá válnak a veszteségelhatárolás feltételei, a keletkezett negatív adóalap így a későbbi években korlátozás nélkül felhasználható.
- A jövőben az új beruházáshoz kapcsoló kifizetések erejéig már nem csupán a korábbi évek elhatárolt vesztesége, hanem a tárgyévi adóalap-csökkentő tételek (így különösen a tőkebevonás) is levonható a személyi jellegű ráfordításokból is; ezáltal az adó nem még jobban ösztönzi a beruházásokat. Az érvényesíthető csökkentés összegét a bevallási nyomtatvány a megadott adatok alapján automatikusan kiszámolja.
- Tovább csökken az adóalap-módosító tételek száma azáltal, hogy a nem a vállalkozás érdekében felmerült, az adóalapot növelő el nem ismert költségek köre azonossá válik a társasági adó törvényben meghatározottal.
- Egyszerűbbé válik a társasági adó alá való visszatérés is. Ebben az esetben a kivás időszakban keletkezett, beruházásra fel nem használt eredménytartalékra a fejlesztési tartalékkal azonos szabályok vonatkoznak, azzal, hogy az adókötelezettség halasztása miatt kamatot nem kell elszámolni. A kisvállalati adóalanyiság idején keletkezett veszteség a társasági adózás időszakában is felhasználható. Csökken a visszatérők számára megállapított adóelőleg is.
- A szociális hozzájárulási adóhoz hasonlóan a továbbiakban a kiva adóalapját sem növeli a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó járulékalapja.

- Az adónem választásához kapcsolódó létszámkorlát 25-ről 50 főre nő, és a vállalkozás mindaddig a kisvállalati adó hatálya alatt maradhat, amíg a foglalkoztatottak száma nem haladja meg a 100 főt. További változás, hogy bár az adónem továbbra is 500 millió Ft éves bevételig választható, nem szűnik meg az adóalanyiség mindaddig, amíg a vállalkozás összes bevétele nem éri el az 1 milliárd Ft-ot.
- Annak érdekében, hogy az átállás egyetlen kisvállalati adózót se érintsen kedvezőtlenül, egy adóalap-csökkentő tétel kerül bevezetésre, amely gyakorlatilag visszamenőleg is biztosítja az újfajta adóalap-meghatározás előnyeit a kisvállalati adózók számára. Ez a tétel a korábbi adóbevallások alapján kiszámítható, így annak összegéről a NAV 2017 december 31-ig tájékoztatást küld a kisvállalati adózók számára.

A fenti változások eredményeként a szabályozás összességében lényegesen kedvezőbbé válik: az adóalap meghatározásához szükséges tételek száma mintegy harmadára csökken. Mivel az adó alapja közelebb kerül a szokásos számviteli fogalmakhoz, lényegesen egyszerűbbé válik a társasági adóról a kisvállalati adóra való áttérés, illetve a társasági adó alá való visszatérés is. Emellett tervezhetőbbé válik az adóalap is, mivel azt váratlanul érkező pénzmozgások nem befolyásolják. A változások hatására lényegesen egyszerűsödik az adóbevallás is, amelynek érdemi része háromról egy oldalra rövidül.

A kisvállalati adó alapjának levezetése 2017-től

Személyi jellegű kifizetések (minimum adóalap)	
+ Adóalapot növelő tételek: <ul style="list-style-type: none"> • tőkekivonás • fizetendő osztalék (a KIVA előtti időszak eredménye, eredménytartaléka terhére jóváhagyott osztalék nélkül), • a pénztár növekményének a mentesített értéket meghaladó része, • nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások (TAO tv. alapján) • megfizetett bírság, pótlék, • behajthatatlannak nem minősülő követelés elengedése, kivéve, ha a követelés elengedése magánszemély vagy nem kapcsolt vállalkozás javára történik 	- Adóalapot csökkentő tételek: <ul style="list-style-type: none"> • tőkebevonás • kapott osztalék, • a pénztár csökkenésének a mentesített értéket meghaladó része; a KIVA utolsó évében a pénztár előző évi a mentesített értéket meghaladó része • 2017-ben: egyszeri korrekciós tétel az áttérőknek (a NAV kiszámítja)
+/- Szokásos piaci árral kapcsolatos módosítások	
- Külföldön adózható adóalap	
- Elhatárolt veszteség érvényesítése (legfeljebb a személyi jellegű kifizetések új beruházáshoz kapcsolódó kifizetésekkel csökkentett értékéig)	